

תשפ"ד 2023-2024, סמסטר א', יום ד, 4 נ"ז

שוק עבודה בר קיימה

ד"ר עינת לביא

elavee@univ.haifa.ac.il

שעת קבלה: ימי רביעי, 11-12, בתיאום מראש.

על הקורס:

בתגובה להבנה הכלל-עולמית לגבי הצורך לקדם כלכלה מכילה וברת קיימה (European Commission, 2010), הקורס מציע להעניק לסטודנטים ידע ייחודי על הדרכים בהן תעסוקה יצרנית היא קריטית הן לצמיחה כלכלית והן להפחתת עוני ואי שוויון. המסגרת התיאורטית שואבת מהגישה המגדירה מטרות ברות קיימה במונחים של צדק חברתי רב דורי וארגונים בעלי אחריות חברתית (גישה שפותחה בשנת 2016 על ידי Stazyk, Moldavanova and Frederickson).

התמקדות בהיבט המרכזי של הסדרי העסקה תאפשר לסטודנטים להעמיק את ההבנה של צדק חברתי כהיבט של sustainability: ככל שפרקטיקות ומדיניות של ארגונים מאפשרים העסקה ישירה, כזו המקדמת את רווחת העובדים – זוהי העסקה ברת קיימה. אולם הסדרי העסקה שיוצרים תעסוקה פרקרית, משפיעים לרעה על סיכויי החיים של עובדים, חותרים תחת שוויון חברתי, ויוצרים היעדר של sustainability. הסדרים אלה קשורים ישירות לשינויים במדינת הרווחה ברמת המקרו, אשר ילמדו בהרחבה בקורס.

מטרות הקורס:

שוק העבודה הוא גורם מפתח הן להתפתחות הכלכלית של מדינות, והן לסיכויי החיים של אוכלוסיות ויחידים. מטרתו של הקורס היא לשים דגש על היבטים הקשורים בשוק העבודה הרלוונטיים במיוחד לקידומו כבר קיימה (SDG8), תוך התמקדות במשמעותם המרכזית של הסדרי העסקה נוכחיים. הסדרי העסקה קיימים עומדים בבסיס דואליות הולכת וגוברת של שוק העבודה, ובהמשך לכך, גידול קיטוב ואי שוויון חברתי וכלכלי. בניגוד לדואליות זו, עומד המושג sustainable employment – העסקה ברת קיימה, שיעמוד במרכזו של הקורס המוצע.

מטרת הקורס היא כפולה: הקניית ידע תיאורטי בנוגע להעסקה ברת קיימה, וכן תרגול של יישום העסקה ברת קיימה בארגוני עבודה. הקניית הידע התיאורטי תעשה ראשית על ידי בחינת היבטים מרכזיים בשוק העבודה, הגדרות ומושגים מרכזיים. הקורס יתעמק בשינויים חברתיים וארגוניים המשפיעים ומשנים את דפוסי הפעולה המסורתיים של שוק העבודה, כגון תהליכי גלובליזציה, שינויים במדיניות ציבורית, שינויים טכנולוגיים ועוד. כמו כן, התמקדות מרכזית תעשה במשמעותו של שוק עבודה דואלי, על הסדרי העסקה עכשוויים, ויחסים שבין עובדים למעסיקים. ידע תיאורטי זה יקנה לסטודנטים כלים להבנה וניתוח של הדרכים בהן מגמות עכשוויות בשוק העבודה, חוסמות או מאפשרות את יכולתם של עובדים להחזיק בעבודות טובות ברמת המיקרו, כמו גם לאפשר שגשוג כלכלי ברמה הרחבה יותר.

ציפיות ודרישות: הקורס מתקיים כשילוב בין שיעורים פרונטליים המתקיימים בכיתה או בזום¹, שיעורים מתוקשבים, הרצאות אורחות וחומרי עזר אחרים כגון סרטים. כל אלה הינם חומרי חובה בקורס. דרישות הקורס הן נוכחות חובה בשיעורים, צפייה בשיעורים מתוקשבים, קריאה או צפייה מראש לפי תכנית הקורס, השתתפות פעילה.

מטלות וציון:

חובה: מטלת סיכום: כתיבת נייר מדיניות הכולל הצעות ישימות בדבר קידום העסקה ברת קיימה.
בנוסף: עבודת אמצע – ניתוח סרט.

תכנית הקורס

(*יתכנו שינויים במהלך הסמסטר)

מבוא

Stazyk, E. C., Moldavanova, A., & Frederickson, H. G. (2016). Sustainability, intergenerational social equity, and the socially responsible organization. *Administration & society*, 48(6), 655-682.

*UN-United Nations. Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development;

A/RES/70/1; United Nations General Assembly: New York, NY, USA, 2015; Available online:

[https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%](https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf)

[20Sustainable%20Development%20web.pdf](https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf)

Blanchflower, D. G. (2019). Not Working: Where Have All the Good Jobs Gone?. Princeton University Press. Chapter 1.

סוגיות מרכזיות בין מקרו למיקרו: שינויים במדינות רווחה ומשמעותם לשוק עבודה בר קיימה

¹ בכל מקום בו נכתב "פרונטלי" הכוונה לשיעור המתקיים בנוכחות מלאה בכיתה באופן מקוון. הסטודנטים נדרשים לפתוח מצלמות בשיעורים. במקרה שהשיעור יוקלט- תמונות הגלריה לא יוקלטו. בשיעורים בהם ישנה חובת נוכחות, אי פתיחת מצלמה תחשב כהיעדרות, אלא באישורים חריגים.

דורון, א. (2007). עיצוב מדיניות הרווחה בישראל, 2000-2005. בתוך: א' אבירם, ג' גל ו' קטן (עורכים), עיצוב מדיניות חברתית בישראל: מגמות וסוגיות (עמ' 57-33). ירושלים: מרכז טאוב.

Kallaberg, A. (2009). Precarious Work, Insecure Workers: Employment Relations in Transition, *American Review of Sociology*, 74(1): 1-22.

Reich, A., and P. Bearman. (2018). Working for respect: Community and conflict at Walmart. Columbia University Press. Introduction + chapter 3.

משברים ומיתון בשוק העבודה

[Labor Markets and Recession: Ann Stevens](#)

[The Great Risk Shift: Jacob Hacker](#)

שוק עבודה זואלי

מרגלית, י. (2019). דואליזציה ומעמדות בשוק העבודה. מחקר מדיניות 134. המרכז הישראלי לדמוקרטיה ויד לוי אשכול.

Rueda, D. (2014). Dualization, crisis and the welfare state. *Socio-Economic Review*, 12(2), 381-407.

Emmenegger, P., Häusermann, S., Palier, B., & Seeleib-Kaiser, M. (2012). The age of dualization: The changing face of inequality in deindustrializing societies: OUP USA.

*Fervers, L., & Schwander, H. (2015). Are outsiders equally out everywhere? The economic disadvantage of outsiders in cross-national perspective. *European Journal of Industrial Relations*, 21(4), 369-387.

Benach, J., Vives, A., Amable, M., Vanroelen, C., Tarafa, G., & Muntaner, C. (2014). Precarious employment: understanding an emerging social determinant of health. *Annual review of public health*, 35, 229-253.

*Berg, G. A. (2016). Low-income students and the perpetuation of inequality: Higher education in America: Routledge

*Biegert, T. (2017). Welfare benefits and unemployment in affluent democracies: the moderating role of the institutional insider/outsider divide. *American sociological review*, 82(5), 1037-1064.

Brady, D., & Biegert, T. (2017). The rise of precarious employment in Germany: Emerald Publishing Limited.

הסדרי העסקה ו-sustainability

Clarke, M., Lewchuk, W., de Wolff, A., & King, A. (2007). 'This just isn't sustainable': Precarious employment, stress and workers' health. *International journal of law and psychiatry*, 30(4-5), 311-326.

Georgescu, M.-A., & Herman, E. (2019). Productive employment for inclusive and sustainable development in European Union countries: A multivariate analysis. *Sustainability*, 11(6), 1771.

*Giunchi, M., Vonthron, A.-M., & Ghislieri, C. (2019). Perceived job insecurity and sustainable wellbeing: do coping strategies help? *Sustainability*, 11(3), 784.

Pfau-Effinger, Birgit. (2017). "Informal employment in the poor European periphery." *International Journal of Sociology and Social Policy*.

Standing, G. (1999). *Global labour flexibility: Seeking distributive justice*: Palgrave Macmillan.

מרכזיותם של ארגוני עובדים לקיימות

Freeman, Richard B. and James L. Medoff. (1984). *What do Unions Do?* 3-25 (NY: Basic).

[Deunionization: Bruce Western](#)

בין מוביליות לאי שוויון בשוק העבודה

Friedman, S., & Laurison, D. (2019). *The class ceiling: Why it pays to be privileged*. Policy Press. Chapter 1.

[The Winner-Take-All Economy: Robert Frank](#)

[The Takeoff in Income Inequality: Emmanuel Saez](#)

[How Much Inequality Is Too Much?: Richard Freeman](#)

[Current Trends in Social Mobility: Raj Chetty](#)

[Social Inequality and Network Effects: Filiz Garip](#)

תחלופה דורית

Calk, Russell, and Angela Patrick. (2017). "Millennials through the looking glass: Workplace motivating factors." *The Journal of Business Inquiry* 16, no. 2: 131-139.

שוק עבודה בר קיימה בעדשה מגדרית

[Gender Discrimination in the Labor Market: Cecilia Rouse](#)

[Do Women Opt Out of the Labor Force?: Christine Percheski](#)

[Microdynamics of Gender Inequality: Cecilia Ridgeway](#)

עבודות שקופות

*Baines, Donna, and Pat Armstrong. (2019). "Non-job work/unpaid caring: Gendered industrial relations in long-term care." *Gender, Work & Organization* 26, no. 7: 934-947.

Baines, Donna, Ian Cunningham, and John Shields. (2017). "Filling the gaps: Unpaid (and precarious) work in the nonprofit social services." *Critical Social Policy* 37, no. 4: 625-645.

Lavee, Einat, and Amit Kaplan. (2022). "Invisible work at work and the reproduction of gendered social service organizations." *Gender, Work & Organization*.

*Kaplan, A., Pfefferman, T., Slonim, S., Ben Eliyahu, H., Herzog, H., Brayer-Garb, R., & Lipshitz, G. (2020). *Making women's invisible work visible: Barriers to the incorporation of women into Israel's labor market*. Jerusalem: Van Leer Institute. [Hebrew]

[Social Networks and Getting a Job: Mark Granovetter](#)

שוק העבודה בקרב עובדים מבוגרים

Lain, David, Laura Airey, Wendy Loretto, and Sarah Vickerstaff. (2019). "Understanding older worker precarity: the intersecting domains of jobs, households and the welfare state." *Ageing & Society* 39, no. 10: 2219-2241.

*Gatta, Mary. (2018). *Waiting on Retirement: Aging and Economic Insecurity in Low-wage Work*. Stanford University Press. Prologue + chapter 3.

סרטים

פרזיטים

ערכו של אדם

יומיים ולילה

סטודנטים/ות יקרים/ות,

אם יש לכם/ן לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיכם/ן, ושבגינה אתם/ן זקוקים/ות להתאמות אנא פנו לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה: דוא"ל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265

לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל:

דוא"ל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249022

סטודנטים/ות שיש ברשותם/ן מכתב התאמות מהאוניברסיטה וזקוקים/ות להנגשה בקורס מוזמנים/ות לפנות אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.